

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON

AYLIK BÜLTEN

Mart 2026

Komisyonumuz, her ay yayımladığı bültenlerle bir önceki ay medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmaktadır. Bu bültenler aracılığıyla ırkçılık ve ayrımcılık konusunda farkındalık yaratmayı ve toplumsal duyarlılığı artırmayı amaçlamaktayız.

Bizler ırkçılığı yalnızca bir ideoloji olarak değil; toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların tamamına yansıyan bir toplumsal rejim olarak değerlendiriyoruz.

Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler gündelik yaşamın farklı alanlarında ortaya çıkmakta, diğer etnik ve dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler sürekli olarak dolaşıma sokulmaktadır. Bu ırkçı pratik ve söylemler yalnızca gündelik yaşamda değil, kurumsal alanlarda da kendini göstermektedir. Kurumsal ırkçılık; polis uygulamalarından yargı ve ceza sistemine, cezaevlerinden askeri alanlara kadar uzanan geniş bir alanda, gündelik yaşamı da kapsayacak biçimde varlığını sürdürmektedir.

Hazırladığımız bu aylık bülten, medyaya yansıyan bazı olayları derlemektedir. Ancak bültenin yaşanan tüm olayları kapsama iddiası bulunmamaktadır. Bu bülten, burada yer alan haberlerin ırkçı pratik ve söylemlerin yalnızca bir kısmını yansıttığı bilinciyle hazırlanmıştır.

10 Mart

Ermeni soykırımını konu alan animasyon filmine 301. Maddeden dava açıldı.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, Ermeni Soykırımının anlatıldığı "Aurora'nın Doğuşu" adlı filmin gösterimi nedeniyle o dönem Ortadoğu Sinema Akademisi Derneği Başkan Yardımcısı Rohilat Aksoy hakkında TCK 301 suçundan dava açtı.

Sezai Karakoç Kültür Merkezi'nde 17 Aralık 2024 tarihinde gösterilen animasyon filminde geçen cümleler nedeniyle Aksoy hakkında dava açan başsavcılık, filmin gösterimi için dilekçe veren Rohilat Aksoy'un "Türk milletini, Türkiye

Cumhuriyeti Devleti'ni, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ve devletin yargı organlarını alenen aşağılama" suçlarından cezalandırılmasını talep etti.

<https://mlsaturkey.com/tr/ermeni-soykirimini-konu-alan-animasyon-filmine-301den-dava-acildi>

14 Mart

İstanbul Teknik Üniversitesi Kürt Dili ve Kültür Kulübü, sosyal medya üzerinden kuruluşunu ilan etmesinin ardından ırkçı saldırılara hedef oldu.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde (İTÜ) Kültür ve Sanat Kulüpleri bünyesinde Kürtçeye dair faaliyetlerine başlayan "İTÜ Kürt Dili ve Kültürü Kulübü", sosyal medya üzerinden kuruluş duyurusunu yapmasının ardından hedef oldu.

Kulübün kuruluşunu ilan etmesiyle üniversitede tartışmalar başladı. Kulübün İTÜ Rektörlüğü'nün de onay vermesiyle kuruluşunu duyurduğu kaydedildi.

Kulübün kuruluşunun duyurulmasıyla "İTÜ Örgü Kulübü", "İTÜ Futbol Kulübü" gibi İTÜ'deki bazı kulüpler sosyal medya üzerinden açıklama yaparak tehditlerde bulundu.

Kulüp tehdit edildi, "Burada bölücülüğe yer yok" denildi

Açıklamada şu ifadeler yer verildi:

"Üniversite kampüslerini ideolojik emelleri için kullanarak gençlerimizi istismar etmeye çalışan ve üniversitemizdeki huzur ortamını bozmayı hedefleyen bu skandal karardan bir an önce dönülmelidir. Yetkili mercileri bu yanlış düzeltmeye ve söz konusu kulübün faaliyetlerine son vermeye; tüm sıra arkadaşlarımızı ise ülkemizin ve milletimizin birliğine karşı duran bu oluşumlar karşısında sağduyuyla kenetlenmeye davet ediyoruz.

İstanbul Teknik Üniversitesi, iki yüzyılı aşkın bir geleneğin; vatansever devlet adamlarının, büyük bilim insanlarının ve bu ülkeyi kuran Kurtuluş Savaşı kahramanlarının bizlere bıraktığı bir emanettir. Bu emanete leke sürecek hiçbir bölücü girişime asla müsaade etmeyiz. Burada bölücülüğe yer yok!"

<https://www.rudaw.net/turkish/culture-art/14032026>

18 Mart

Şırnak'ın Cizre İlçesinde Newroz kutlamaları sırasında, 11-12 yaşlarında bir çocuk üzerinde Kürdistan yazılı tişört olması nedeniyle gözaltına alındı.

Şırnak'ın Cizre ilçesinde Newroz kutlamaları sırasında, 11-12 yaşlarındaki Kürt bir çocuk, üzerinde "Kürdistan" yazılı tişört/forması olması gerekçe gösterilerek polis tarafından ters kelepçe ile gözaltına alındı.

Kürdistan yazılı tişört nedeniyle dün gözaltına alınan, B.K., savcılıkta ifade verdi. Formaya dosya kapsamında el konulurken, forma ile ilgili bir soru yöneltilmedi.

Giydiği tişört nedeniyle gözaltına alınan B. K.'nin ifadesi "görevli memura görevi yaptırmama" ve "memura hakaret" iddiası ile alındı.

Dosya kapsamında el konulan Kürdistan yazılı tişörte dair soru sorulmadı. Suçlamaları reddeden B. K., polislerin üzerindeki formayı gördükten sonra üzerine yürüdüklerini belirterek "Polisler 'Bu ne tişört' dediler

<https://rasti.tv/cizrede-kurdistan-yazili-tisort-giydigi-icin-gozaltina-alinan-cocuk-konustu.html>

19 Mart

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Emrullah Akyüz, bir meslektaşının hastalara ilgisiz davrandığını ve Kürt halkını küçümseyen ayrımcı bir tutum takındığını öne sürerek sosyal medya üzerinden paylaştığı video sonrasında görevden uzaklaştırıldı.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Emrullah Akyüz, bir süre önce sosyal medya hesabından paylaştığı videoda görev yaptığı hastanede bir meslektaşının hastalara ilgisiz davrandığını ve Ağrılıları küçümseyen bir tutum sergilediğini öne sürerek sosyal medyada paylaştığı video ile tepkisini dile getirmişti.

Bunun üzerine Dr. Akyüz görevden uzaklaştırıldı. Sosyal mediasında bir açıklama yapan Akyüz, "An itibariyle GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDIM. Hakkımda idari soruşturma başlatıldı" demişti.

<https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/190320261>

19 Mart

Yeni Yaşam Gazetesi X hesabı 6'ncı kez erişime engellendi.

Yeni Yaşam Gazetesi'nin dijital medya platformu olan X hesabına 6'ncı kez erişim engeli getirildi.

Erişim engelinin hangi gerekçe ile getirildiğinin bildirilmediği, gazetenin yeni X platformu hesabı üzerinden duyuruldu.

<https://yeniyaşamgazetesi9.com/xte-engellemeler-devam-ediyor-yeni-hesabimizi-takip-edelim/>

26 Mart

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından Manisa 1965 Nurlupınar Gençlergücü Spor'a Kürtçe şarkı çalındığı gerekçesiyle puan silme ve seyircisiz oynama cezası verildi.

Manisa 1965 Nurlupınar Gençlergücü Spor ile Manisaspor arasında oynanan maçta Nurlupınar Gençlergücü Spor'un statta Kürtçe şarkısı açtığı gerekçesiyle AFDK, tarafından kulübe puan silme ve 5 maç seyircisiz oynama cezası verildi.

Manisa'da 15 Şubat'ta Manisa 1965 Nurlupınar Gençlergücü Spor ile Manisaspor arasında oynanan maçta, ev sahibi takım statta Kürtçe şarkı çalma sebebiyle ceza aldı. Türkiye Futbol Federasyonu Amatör Futbol Disiplin Kurulu (AFDK), söz konusu şarkı nedeniyle Futbol Disiplin Talimatı'nın 42. maddesine göre ceza verdi. Mumin Özkasap Stadi'nda oynanan ve ev sahibi Manisa 1965 Nurlupınar Gençlergücü Spor'un 1-0 kazandığı maç, şimdi 3-0 hükmen mağlubiyet olarak kararlaştırıldı.

Cezanın ardından Manisa 1965 Nurlupınar Gençlergücü Spor liderlikten 5'inci sıraya geriledi. Nurlupınar Gençlergücü Spor, bu karardan önce 47 puanla birinci sıradaydı. Ancak bu kararla Manisaspor maçından 3 puan kaybetti ve cezası nedeniyle mevcut puanlarından 3 puan daha silindi. Böylece takım toplamda 6 puan kaybederek 41 puana düştü ve ligde 5'inci sıraya geriledi. Yapılan araştırmalarda, maç öncesinde statta Hozan Şemdin'in "Şer şer e" adlı şarkısının çalındığı ve bu şarkı nedeniyle 42. maddeye göre şu cezaların verildiği belirtildi:

- * Kulüp 3-0 hükmen mağlup ilan edildi.
- * Kulübün 3 puanı silindi.
- * Resmi maçlarda seyircisiz oynama cezası verildi."

YÖNETİCİLERE DE CEZA VERİLDİ

Disiplin talimatları çerçevesinde kulüp yöneticilerinden Aziz Uzbaş, Umut Ördek, Semih Muhammet Ertetik, Nesip Şık, Mehmet Salih Pektaş ve Ahmet Taşdemir'e 90'ar gün "hak mahrumiyeti" cezası verildi. Ayrıca, her bir yöneticiye 15 bin TL para cezası kesildi.

<https://mezopotamyaajansi44.com/tum-haberler/content/view/307082>

27 Mart

Ajansa Welat Gazetesi'nin X hesabı erişime engellendi.

Kürtçe yayın yapan Ajansa Welat'ın X hesabı, 5651 sayılı Kanunun 8/A maddesi kapsamında, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle erişime engellendi.

<https://x.com/DFGDernegi/status/2037520110512980044>

27 Mart

Jinnews'in X hesabı erişime engellendi.

Jinnews'in X hesabı, 5651 sayılı Kanununun 8/A maddesi kapsamında, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle erişime engellendi.

<https://x.com/DFGDernegi/status/2037608322837143807>

30 Mart

Van Milli Eğitim Müdürlüğü'nce Kürtçe dil çalışmaları yürüten ARSİSA Dil Kültür Derneği'ne para cezası verildi.

Van İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Erciş ilçesinde Kürtçe dil çalışmaları yürüten ARSİSA Dil Kültür ve Sanat Araştırmaları Derneği'ne "izinsiz eğitim, öğrenim faaliyetinde bulunduğu" gerekçesiyle 400 bin TL para cezası kesti.

Karara tepki gösteren Kürt dil aktivisti Cevdet Zılanlı, "Pratikteki uygulamalar sürecin ruhuna aykırıdır. Kürt halkının diline ve kültürüne karşı hoşgörüsüzlük devam etmektedir" dedi.

Cezaya ilişkin ARSİSA Dil Kültür ve Sanat Araştırmaları Derneği tarafından açıklama yapıldı. Dernek binasının önünde yapılan açıklamaya çok sayıda yurttaş katıldı. Açıklamada, "Kurdî xwebûn û nasnameya me ya netewî ye" [Kürtçe, varlığımız ve ulusal kimliğimizdir] pankartı açıldı.-

<https://www.numedy24.com/van-milli-egitim-mudurlugunden-karar-kurtce-egitim-veren-arsisaya-400-bin-tl-para-cezasi/>

31 Mart

Mezopotamya Ajansı'nın Türkçe Instagram hesabına erişim engeli getirildi.

Mezopotamya Ajansının Kürtçe Instagram hesabının ardından Türkçe Instagram hesabına da erişim engeli getirildi.

<https://x.com/DFGDernegi/status/2038907348681392325>

SOSYAL MEDYADA YER ALAN IRKÇI VE AYRIMCI PAYLAŞIMLARDAN ÖRNEKLER

Aşağıda, ay boyunca sosyal medyada geniş yankı bulan bazı açık ırkçı veya nefret söylemi içeren paylaşımlar yer almaktadır.

8 Mart

Güntülü isimli hesaptan;

Ermeni nüfusun yıllar içinde azaldığı bir harita paylaşılarak, Kürtlerin de Ermeniler gibi katledilmeleri gerektiği kastiyle 'Darısı Hırtlara' ifadesi kullanıldı.

4.000 beğeni

<https://x.com/okatilamazturk/status/2030424547598467560?s=20>

12 Mart

YY isimli hesaptan;

'Of'tan gelmişim İstanbul'a mahallede bazı çocuklar var ten renkleri benden 5 -6 ton koyu kendi aralarında harahura bir şeyler konuşuyorlar k*rtlermiş travma aq' ifadeleri kullanıldı.

3.000 Beğeni

<https://x.com/yasewiny/status/2032170028963856817?s=20>